

DÉL-BÁCSKA

Budapest
Magyar Nemzeti Múzeum

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 157, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 NOVEMBER 26.

CSÜTÖRTÖK

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 120 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

A községi választásokat csak a parlamenti választásokkal egyidejűleg fogják megtartani Elsimult a Radics affér -- Merénylet a szófiai rendőrprefektus ellen -- „Mici nagysága” a közoktatásügyi miniszteriumban -- Egy noviszádi álbáró gyanus üzelmei

Franciák és magyarok

Európa népeinek állami élete számára századokon keresztül ugyiszólván mindig a francia nemzet termelte ki a vezető gondolatokat. A franciák örökös termékenysége mindig forradalmakon át tört utat. Az egymást követő forradalmak azonban a nép életében soha mélyebb nyomokat nem hagytak. Egy nagy francia író mondja: „Az embernek örökké éreznie kell a világegyetem összhangját, az azurkék égbolt ünnepélyes nyugalmának néma vádját. Az ember tör, zuz, az ember üt és öl, a száz azonban szdz, a biliom biliom és a csillag csillag marad”. Ebben az egyetlen mondatban kristályos szépségében jelentkezik a francia nép egész életfelfogása, amely a forradalmi kirobanás után minden energiát újra — a rombolás után — az alkotás szolgálatába tud állítani. Ezért a francia forradalmak nem teremtenek nagy egyéni tragédiákat, amelyekből terhes az orosz és a magyar nép történelme. Mert egyiksem forradalmi nép. Sem az orosz, sem a magyar. Ezek forradalmait társadalmi megrázkódtatások, belső, erőszakos tagozódottságok és saját nemzettestük marcangolása helyettesítik, végtelen, örökös vívódás, minden igazi, teremtő gondolat nélkül.

E két nép történelme sohasem termelt egyetlen igazi forradalmat sem, de annál több egyéni sorstragédiát. A magyar történelemben Thökölyét, Zrinyiét, Frangepánét, Rákoczyét, az aradi tizenháromt, Kossuthét. Mindezek között nem a tragédia volt a nagyobb szenvedés, mely a vér kiömlésével sötét árnyékát visszaveti okozójára, hanem az a másik, amely a kitagadottsággal súlyosította a hontalanság érzetét és élni hagyta ezzel a sebbel örök honvágytól kinoztatott nagyjait. A magyar, a mozdulatlan nemzet, amely felett hiába szállanak századok viharai. Ez a nép komolyan állja a vihart, és minden baj okát és okozóját önmagában vagy testvéreiben keresi. Nem ismeri ezt a fajt az, aki hinni tudja, hogy egyetlen erőszakos cselekvésre is képes, amely más nép ellen irányul. Amíg a francia saját hazájában az egész világ közszellemének vezetésére érez hivatottságot, addig a magyar az egész világon csak szűk körére szoritkozó magyar szívvvel és magyar lélekkel tud gondolkozni. Mindig valami fájdalom helyhezkötöttség volt a magyarban, a szülőföldnek olthatatlan szeretetével egybekapcsolt ragaszkodás nemzeti hagyományaihoz. Ezért nem tudunk forradalmárokat lenni akkor sem, ha akarunk is, s ez az érzés igazolja balsikerét minden magyar forradalomnak. Felettünk hiába rohannak századok, ez a nép álmodva járja életutjait, s amíg ezernyi gondolat és program tépi Európa nyugalmát, a magyar nép elpihentlen él a maga szűk körében. Számunkra nincs forradalom, fölünk nem érdemes félni. És olyan kevés a miénk! Csupán egy talpalattnyi föld, két munkás kar, becsületes dolgos élet akarása és szívós, kipusztíthatatlan ragaszkodás szülőföldünkhöz, fajiságunkhoz és nemzeti hagyományainkhoz. Ez a nép csak ennyit akar, csak ennyit követel és csak ennyihez ragaszkodik.

Országhatárok, kormányzati férfiak és kormányzati elvek változhatnak és váltakozhatnak, de a nemzeti jelleg nem változhatik és nem is változott soha. Mi itt ezen a földön századok óta

magyarok voltunk, magyarok vagyunk, s ha akár dédelgetettjei, akár kitagadottai leszünk a kiszámíthatatlan sorsnak, magyarok maradunk

A PARLAMENTI ELLENZÉK AKCIÓJA

Sürgösen le kell szállítani a Vojvodina adóterheit

Dr. Setyevov Szlavkó demokrata párti képviselő nagyszabású kritikája a tizenkettedekről a pénzügyi bizottságban

Beográdból jelentik: A pénzügyi bizottság keddi ülésén az új tizenkettedekről szóló javaslatnál Lorkovics, Secserov és Ku'ovec képviselők szólaltak fel. A legnagyobb feltűnést Dr. Secserov Szlavkó bánati demokratapárti képviselő felszólalása keltette, aki teljesen objektív szempontból bírálta a javaslatot és megállapította, hogy a folyó évi bevételek 11 és fél milliót, a tényleges kiadások 13 milliót tesznek ki. A deficit tehát szemmel látható és csak kölcsönrel kerülhető el, de a pénzügyminiszter már eleve bejelentette, hogy ezidőszere semminemű kölcsön nem várható. Secserov dr. főleg a tizenkettedekről szóló javaslat azon intézkedéseit támadta, amelyek a pénzügyminisztert feljogosítják, hogy a devizakereskedelemben a Narodna Banka tartalék bankjegyeit használhatja fel intervenció esetén, hogy ezáltal a dinár kurzusát stabilizálja. A pénzügyminiszter eddig is már 1 millió 303 millió dinárt használt fel a deviza és valuta kereskedelemben. Ez nem más, mint az infláció elősegítése és a dinár természetes emelkedésének erőszakos feltartása. Ilyen pénzügyi politika miatt Franciaországban kormányválság ütött ki, mert a nép nem tűri az inflációt. Felszólítja a minisztert, hogy terjessze elő nyereség és veszteségi számadásait a deviza kereskedelemből kifolyólag. A mai gazdasági krízis sürgős intézkedéseket igényel: a kiviteli vámok eltörlését és az adóterhek leszállítását.

Secserov dr. erre az egész ellenzék nevében a következő módosításokat terjesztette elő a javaslatához: Bánát, Bácska és Baranya, Horvátország és Szlavonia területén 1926. január 1-től kezdve megszüntetik a 60 százalékos hadinyereségadót és a 30 százalékos jövedelmi adót.

Bánát, Bácska és Baranya, Horvátország és Szlavonia területén megszüntetik 1926. január 1-től kezdve a vagyonadót összes rendes és rendkívüli pótdadóival szemben.

12.000 dinárnál kevesebb jövedelem 1926. január 1. óta mentes minden adótól.

A pénzügyminiszter felhatalmazást kap, hogy azokon a területeken, ahol 1919—1925. évekre utólag vetettek ki adót, engedélyt adjon arra, hogy az adótartozást 1926. végéig törleszthessék kamatmentesen.

Az összes adók az állami és községi pótdókkal együtt nem haladhatják meg az adóalap 50 százalékát. Ez a rendelkezés 1926. január 1-én lép életbe.

Háziiparral foglalkozók, akik csak családtagjaikkal dolgoznak és kisiparosok, akiknek legfeljebb egy segédjük van nem fizetnek forgalmi adót. Ez a rendelkezés B. B. B. Horvátország és Szlavonia területére vonatkozik és az állami egyenesadók igazgatóságának 1922. december 27-én kelt 32.487. számú rendelete hatályát veszti.

A községi választások ügye a minisztertanács előtt

Beográdból jelentik: Politikai körben még mindig élénken tárgyalják Radics Ijubljani beszédét. Radics tegnap délután újból a leghatározottabban megcáfolta saját beszédét s így most már valószínű, hogy az affér lekerül a napirendről, ami már azért is fontos, mert Olaszország ismét represszáliákkal fenyegetődött. A radikális párt főbizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen megbeszézték Pasics miniszterelnök 80-ik születésnapja alkalmából rendezendő ünnepségek részleteit.

Miladinovics Zsarko vojvodinai képviselő tegnap megjelent Pasics miniszterelnöknel, akivel hosszabb tárgyalást folytatott. Ugy tudják, hogy Miladinovics van kiszemelve annak a bizottságnak elnöki tisztségére, amely a Vati-

kánnal folytatja tárgyalásait. A Beográdon tartózkodó püspökök különben tegnap elutaztak a városból. Küldetésükkel nincsenek megelégedve, mert a vallásügyi miniszternél nem találtak megértésre. A püspökök most Zagrebban tanácskozássra ülnek össze és valószínűleg proklamációt intéznek a néphez, amelyben állást foglalnak a pápa mellett.

Tegnap este a kormány minisztertanácsot tartott. Az ülésen a Délszerbiában tartózkodó görög menekültek ügye került napirendre. A kormány szándéka, hogy a menekülteket internálja és szigorú felügyelet alá helyezze. Végül a községi választások ügye került tárgyalás alá s a minisztertanács elhatározta, hogy a dalmáciai községi választásokat a legrövidebb időn

belül, a többi tartományban pedig csak az általános szikpstinai választásokkal együtt fogják megtartani.

A pénzügyi bizottság ülésén Kapetanovics, Demetrovics és Pusenjak képviselők szólaltak fel, akik a legerélyesebben tiltakoztak a különböző tárcáknál mutatkozó hitel leszállítások ellen, amelyek komolyan fenyegetik a gazdasági élet fejlődését.

Sok a vadorzó

A belügyminisztérium közbiztonsági osztálya a tulságosan elszaporodott vadorzók ellen.

Az ország vadászegyesületei nemrégben memorandumot nyújtottak át a belügyminisztériumban, s ebben panaszt emeltek a tulságosan elszaporodott vadorzók ellen, akik egyes vidékeken valóságos kipurzástulással fenyegetik az állatállományt. A beadvány szerint a Vojvodina területén különösen a szállási lakosság és a telepések vadásznak engedély nélkül, s egyáltalán nem respektálják a vadászati törvény rendelkezéseit, amely az állomány kímélése céljából tilalmi időket rendel el, amelyeknek lejártáig a vadászat természetesen szigorúan tilos. Az egyesületek tagjai kizárás terhe mellett tartózkodni kötelesek a vadásztól a tilalmi idő alatt, míg a vadorzók az év minden hónapjában pusztítják a vadállományt. A beadvány vétele után a belügyminisztérium közbiztonsági osztálya leiratban utasította az összes rendőri és közigazgatási hatóságokat az engedély nélkül vadászok fokozottabb ellenőrzésére a hozzátevésével, hogy mindazoktól akik nem rendelkeznek fegyvertartási engedéllyel, a vadászfegyverek azonnal bevonandók, s az illetők a legszigorubb büntetésben részesítendők. A leirat, amelyet a vajdasági illetékes hatóságok most kaptak meg, az érdekeltektől a vadászegyesületek körében természetesen nagy megnyugvást kelt.

A francia kormányválság

Doumer deignálása

Páris, nov. 25. Miután Briand kormányalakítási kísérlete a szocialisták magatartásán meghiúsult, megbízását visszaadta Doumergue köztársasági elnöknek, aki erre Doumert bízta meg a kormányalakítással. Doumer tegnap egész nap tárgyalta a baloldali karteil vezetőivel a kormány megalakításáról.

Miután tegnap az a hír terjedt el, hogy Poincaré esetleg belépne egy jobboldali színvonalú kormányba, a szocialisták elhatározták, hogy ezt megakadályozandó, hajlandók a kormányt átvenni.

Merénylet a szófiai rendőrfőnök ellen

Szófiából jelentik: Az itteni rendőrprefektus és helyettese ellen merényletet követtek el. Közlebbi részletek még ismeretlenek. A városban óriási az izgalom.

Görögország idézte elő a konfliktust

A népszövetség kártérítésre ítélte Görögországot a görög bolgár határcsúcs miatt

Páris, november 25. A népszövetségi bizottság elmarasztalta Görögországot. Száznegyven kétezer angol font kártérítésre akarja kötelezni, a görög bolgár határcsúcs ügyében.

A népszövetség titkára tegnap táviratban közölte a görög kormányval, hogy a népszövetség által kiküldött bizottság bűnösnek találta Görögországot a görög bolgár határcsúcs felidézésében. A bizottság javasolta a népszövetségnek, hogy kötelezze Görögországot arra, hogy a véres összeütközések során elesett katonai és polgári személyek hátramaradtjainak nyolcvanötezer, a bolgár katonai szállításokkal felmerült költségek megtérítésére ötvenhétezer angol fontot fizessen.

A KISANTANT ÉS FRANCIAORSZÁG TÁRGYALÁSAI BUKARESTBEN

Olaszországot idegesíti a katonai tárgyalás

A franciák egységes hadsereget és szabályzatot akarnak a kisantant államaiban és Lengyelországban

A kisantant csak Magyarország ellen egységes

Róma, november 25. Irányadó körökben erősen figyelik azt a jugoszláv, lengyel, cseh és román katonai konferenciát, amely francia óhajra, francia vezetés mellett napok óta tart Bukarestben. A konferencia háttere háromágú: Milyen álláspontot foglal el a kisantant egy orosz támadás esetén, melyet egy véletlenül oiasz oldalról jövő veszedelemmel az Adria kérdésében, végül mire számíthatnak a lengyelek, ha Németország mozdulna meg. Az ellentétek mind a három ponton igen nagyok. Románia azt kívánja, hogy mindannyian segítsék őt, amikor bajba jut Besarábia felől. Ugyanígy gondolkodik Jugoszlávia az Adria kérdésben. A lengyelek nem kevésbé, akár német, akár orosz részről kelljen félniük. A cseh a német ellen kész mindenkit megsegíteni, Oroszország-

gal szemben azonban semmire sem kapható és az Adria kérdésben is csak odáig, hogy Magyarországot sakkban tartsa. A sokféle tárgyalásban egyetlenegy pont emelkedik ki, mint amelyben valamennyien egyetértenek, sakkban tartani Magyarországot. A francia vezető egyelőre három dolgot követel a szövetségesektől: 1. A négy szövetséges és a francia protektor között a legbensőbb szövetséget és összedolgozást. 2. A négy hadseregnek teljesen egyforma szabályzata és hadserege legyen, hogy egymást azonnal ki tudják segíteni, vagy pótolni. 3. Kölcsonös reformokkal sürgősen átszervezni mind a négy hadsereget és új típusu felszereléssel, a kor igényeinek színvonalára emelni, a hadi felszerelést lehetőleg ugyanabból a gyárból, de mindenesetre egységes vezetéssel.

Leánykereskedéssel gyanúsítottak egy álbárót

A noviszádi rendőrség letartóztatta és Beogradba toloncolta az álbárót

Még az elmúlt héten történt, hogy a vasuti fasorban levő Szolun vendéglőben Gajjin Koszta városi detektív igazolásra szólított fel egy gyanus külsejű egyént, aki már meglehetősen ittas volli és zaklatta az ott levő vendégeket. Az illető azt mondta, hogy ő Lanszki Borisz báró, orosz emigráns a detektív azonban nem elégedett meg a „báró” ur bementésével, hanem igazolványt kért. Erre „báró Lanszki” egy perzsa utlevelet mutatott fel, amely Visnyevszki Pavle 33 éves Cselebevicszki város (Oroszország) kereskedő nevére szölt. A detektív még ezekután sem bízott az álbáróban és bekísérte a rendőrségre ahol kihallgatták. Itt azt vallotta, hogy artista és a novisadi bárban akart szerződést kapni. Kihallgatták a Szolun vendéglő személyzetét is, hogy nem tudnak-e valami közelebbit az állásáról. A vendéglő

egyik női alkalmazottja azt mondta, hogy Visnyevszki hívta, jöjjön vele Beogradba, ahol ő jó állást fog neki szerezni.

A rendőrség ezért azt hiszi, hogy Visnyevszki leánykereskedéssel foglalkozik.

Tegnap Liszner Jakab petrovradini kereskedő megjelent a novisadi rendőrségen és feljelentést tett egy ismeretlen egyén ellen, aki néhány nappal ezelőtt 5 dinárért cigarettát vásárolt nála és egy ezer dinárossal fizetett és 10 meg 5 dinárosokat kért vissza, míg a kereskedő a pénzt számolta, az illető 200 dinárt ellopott. Liszner a rendőrség fényképalbumában felismerte Visnyevszkiben a tolvajt.

A novisadi rendőrség tegnap Beogradba toloncolta Visnyevszkit, mivel hosszabb ideig ott tartózkodott és nagyon valószínű, hogy ott is elkövetett valami büntetőcselekményt.

A magyar kormány nem subvencionál sem belföldi sem külföldi lapot

Bethlen miniszterelnök felszólalása a költségvetési vita során a magyar nemzetgyűlés ülésén

Budapest, november 25. A nemzetgyűlés mai ülését féltizenegykor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök. A költségvetés részletes vitája során, ma a miniszterelnöki tárcsa költségvetését tárgyalták. Hegymegi Kiss Pál a felsőház részére előirányzott költségek törlesztését kívánja. A felsőházi javaslatot a nemzetgyűlés még nem tárgyalta le és így előreláthatólag ebben az évben nem is ül össze a felsőház. Bethlen István miniszterelnök kifejti, hogy a költségvetés tárgyalása után az első nagyobb szerves javaslat a főrendiházi javaslat lesz. Nincs kizárva az sem, hogy a főrendiház még a folyó költségvetési évben ülésezni fog, az előkészítő költségeket tehát már most meg kell tenni. A nemzetgyűlés ilyen értelemben határoz. Az országos földbirtokrendező bíróság működése ellen elhangzott bírálatokra Pesthy Pál igazságügyminiszter válaszol. A kritikák csak hangulatkeltés célját szolgálják. Eddig 168.263 egyén kapott házhelyet. Bethlen István miniszterelnök Peyer Károly felszólalására válaszol, aki a sajtóalap törlesztését kérte. A miniszterelnök ismertette a sajtóosztály feladatát és működését, amely abból áll, hogy a közvéleményt a kormány felfogásáról tájékoztatja. Nincs olyan állam, ahol a kormánynak ne kellene bizonyos nexust fenntartania a sajtóval. A kormány sem belföldi sem külföldi lapot nem subvencionál. A nemzetgyűlés nagy többséggel elfogadja a javaslatot. Propper szerint a vitézi szék intézményét az osztályuralom védelmére alapították és az nem más, mint a nagybirtokos osztály védője. Bethlen István miniszterelnök rámutat

arra, hogy a vitézi szék betöltése pártatlanul történik és az kizárólag azoknak a katonáknak a megjutalmazását eszközözi, akik tettekkel is bebizonyították azt, hogy nemcsak beszéddel és kritizálással kell az ország érdekeit szolgálni, hanem ha kell élet és véráldozattal is. Ezután a kultusztárcsa részletes tárgyalására térnek át.

Klébelsberg Kunó részletesen ismerteti a közoktatás terén eddig elért eredményeket. 1921-ben száznegyvenhétezer tanköteles nem járt iskolába, 1923-ban ez a szám kilencvenháromezerre, az idei tanévben pedig negyvenhátezerre csökkent. Öt év alatt 27.7 százalékról 6.4 százalékra. Rámutat arra, hogy a zsidó gyermekek egy részének jobb tanulmányi eredményét nem lehet a tehetség vagy a szorgalom kérdésének tekinteni.

A tanítók helyzetét ismerteti és ő vitte ki azt, hogy a tanítók most többet kapnak, mint amennyit békében kaptak.

Lendvai István: Adják oda a szakszervezetek pénzét a tanítóknak. Derűtség.

A modern pedagógia fejlesztését tüzte ki céljául. A modern pedagógusok nem a koponyacsont alakjáról, hanem a tudásról ítélik meg az embereket.

Lendvai István: Akkor a szélső baloldalon bajok lesznek.

Fábián: Elnök ur ezeket a közbeszólásokat nem hallja?

Lendvai: Nincs olyan jó szive mint önnek.

Klébelsberg beszéde után hosszasan ünneplik.

KISEBBSÉGEK

(—) A hatóságok nem ismernek urat maguk felett. Budapestről jelentik: Pop Cs. István bukaresti nemzetgyűlési képviselő a napokban átutazott Budapesten, ahol egy hírlapíró előtt többek között a következőket mondta:

— A kisebbségi kérdések a genfi megállapodásokkal nincsennek kimerítve. A Bratianu kormány ezenkívül mindent elkövet, hogy az amugy is zavaros kisebbségi helyzetet még tovább kuszálja. A kisebbségek ebben a pillanatban teljesen ki vannak szolgáltatva a hatóságok önkényének. Mert a hatóságok nem ismernek urat maguk felett. A kisebbségek — mondom, kétségbeesett helyzetben vannak. A bíróságok előtt szabad prédára vannak vetve és minden fórumon mint negyedrangú polgárokat kezelik őket. A Bratianu-kormány a kisebbségekkel szemben: a korbács politikája.

A magyar újságírók döbbenetes tisztelettel haligatták a román politikai öszinte megnyilatkozását.

— De ez még nem minden — folytatta Pop-Csicsó István. — A román börtönök tele vannak ártatlan eitéltekkel. A zsidó lakta városok, Focsani, Piatra-Neamt és a többiek a puszulás képét mutatják. Uraim, képzeljék el, még a zsidó temetőket is feldolják. Az egyes romániai városok utcáin tanuja voltam jeleneteknek, amikor ártatlanokat kizártak és lincseltek meg.

Ebben a pillanatban fűtyültek. Az utasok felugrottak a kocsikba. Pop-Csicsó is felszállt és a vonat lassan megindult. A román politikus még kihajolt fülkéje ablakából és bucsuzól a következőket kiáltotta az újságírók felé:

— A jövő majd megmutatja, lehet-e tüzet tüzzel oltani.

(—) **Negyvennyolc magyarpárti gyűlés egyetlen vasárnapon.** Kolozsvári jelentés szerint az elmúlt vasárnapon az Erdélyi Magyar Párt negyvennyolc tagozata tartott lelkes és bizakodó hangulatban lefolyt ülést, amelyek keretében Szatmáron és Nagyváradon új tagozatok alakultak. A szatmári gyűlésen Gyárfás Elemér többek között a következőket mondotta.

— Mindegyik népek előbb utóbb meg kell éreznie azt, amire a történelem tanít, hogy egymaga e földön nem lehet boldog, ha a vele sorsközösségben élő testvére szerencsétlen.

A következő szónok dr. Paál Árpád ezeket mondotta:

— A nemzetiségi eszme önző magáragondolás. A népkisebbségi eszme pedig gondolat minden népre s azt hozza magával, hogy a néptöbbség is eszméljen rá: a kisebbségi helyzet nem egyéb idő és térbeli relativitásnál. Amikor ilyen változékonysággal állunk szemben, akkor nem szabad az emberben rejtő, örök változatlan lényt, az ezzel járó esélyektől függővé tenni. A lelkiismereti szabadság megszilárdulása után az emberi szabadságnak új hulláma közeledik, mely annak a gondolatnak győzelmét hozza, hogy mindenki a maga nyelvén munkálkodhatik népek, családok, társadalmak jövőjéért. A Magyar Pártban tömörült kisebbségi néptünk tehát nemcsak a maguk hanem az egyetemes emberi haladást szolgálja, amikor az embert az emberhez közelíti.

(—) **Az olasz fascio a kisebbségek ellen.** Rómából jelentik: Az olasz minisztertanács elhatározta, hogy Délről összes elemi iskoláiban csak olasz nyelven lehet tanítani. E minisztertanácsi határozat értelmében az olasz népkisebbségi iskolák növendékeinek az iskoláévn közepén kell át lépniük az olasz nyelvi oktatás területére. Amint kiténik, Mussolini fascista rezsimje nemcsak az ellenzék, hanem az összes népkisebbségeket meg akarja fojtani a „nemzeti szellem” hazájában.

Pléh sparherdek, dobkályhák
nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít
CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS
Novisad, Željeznička ul. 38.

RÁDICS ISTVÁN MUNKÁBAN

A közoktatásügyi miniszter kabinetfőnöke „Mici nagysága” intézi a miniszterium legfontosabb ügyeit

Találkozásom a szoknyás kabinetfőnökkel — Rádics és a püspökök — A tisztogatási munka

Beograd, november 25. A közoktatásügyi minisztérium palotája előtt (nem is palota ez már, hanem inkább antikvitas) öreg professorok sétálnak. Várják a referenseket és ócska felöltőjük stilszerűen alkalmazkodik az öreg épülethez, amely valamikor szép is lehetett. Új szellem költözökdött be az épületbe s a demokratizmus már az előcsarnokban észlelhető: földmivelők, kiscgazdák és fokhagymaszagú lézengő ritterek ténferegnek a sötét kapualjban. Kiki a saját protektorát várja és mindegyiknek van valami elintézni valója. A lépcsőfeljárát előtt egy csendőrruhás Cerberusz posztol. Dél-étől 11 óráig csak képviselők léphetnek be a minisztérium szentélyébe. Azontul már a közönség is. Még Pribicevićtől származik a rendelet, amely ugyan semmiben sem egyezik az új miniszter demokratikus elveivel, de ugylátszik ott felejtették a csendőrt, aki még most is szigoruan ragaszkodik utasításához.

Tíz óra volt, amikor fel akartam menni a lépcsőn. A csendőr azonnal elém állt és így szólt:

— Most csak képviselő urak mehetnek fel. Tessék 11 óra után jönni!

Nem jöttem zavarba. Ugyanazt tettem, amit a többiek is, ha előbb fel akarnak jutni a miniszterhez. Így válaszoltam tehát:

— Én is képviselő vagyok.
Erre szalutált és felengedett. Nem is tartotta érdemesnek meggyőződni, vajjon tényleg képviselő vagyok-e. Ugy látszik imponáltam neki, pedig határozottan mondom, nem olyan a külsőm, mintha a skuptina tagja volnék.

A kabinetfőnök szobájában

Az első akadályon áthaladva az emeleti hallban tekintélyes számú szolgasereggel ütköztem össze. Jó dolguk lehet, mert a padokon üldögéltek, pipáztak és ásitoztak. A kis telefonfülkében pedig egy molett kisasszony harisnyát stoppolt. Amolyan családias jellegű miliőben éreztem magamat, s egyáltalában nem csodálkoztam volna, ha történetesen hográcsgulyást főztek volna a hercig kis gázrezón, amelyen a látogatók részére feketekávé szottak készíteni.

— „Ithon” van a miniszter ur? — kérdeztem az egyik marconaképi stubicai legénytől, de ugylátszik nem értett, mert szerb dialektussal tettem fel a kérdést, körülbelül így: „Jeli je kod kuće gospodin ministar?”

Aztán eszembe jutott, hogy hiszen a parasztpárti legény tájszólása merőben ellenkezik a merev irodalmi nyelvvél, miért is imigyen korrigáltam kérdésemet:

— Kaj je doma gospon minister?
— Nekak da je — válaszolta most már barátságos mosollyal a stubicai fiu és szolgálatkészen segítette le kabátomat.

— Hát a „sef kabineta” itt van már?
— Nincs bizony, a Rádics elnök ur sokkal korábban szokott bejárni a hivatalba. Már reggel 8 órakor van itt, a „sef kabineta” pedig sokáig alszik. Különben is most már nem a Mladenovics dr. a „sef kabineta”, a Rádics elnök ur felváltotta, hanem valaki más, tessék csak benézni a szobájába.

Ide már bejelentés nélkül is be lehet lépni. Kopogtam és egy üde hang hallatszott belülről.

— Unutra.
Az íróasztal mellett egy csinos, bubifrizurás molett hölgy ült. Előtte kis tükör, épen a haját fésülgette. Közben a telefonba is beszélt, erőlyes határozottan kellemes regiszterű hangmodulációval:

— Dajte mi Zagreb 18—38.
Ezután felállt és kemény lépésekkel elém sietett:

Bemutakoztam, mire a hölgy szintén bemutatkozott.

— Vandekar Micika vagyok, a miniszter

ur leánya. A papa most engem nevezett ki személyi titkárnak. Tessék tudomásul venni, hogy én vagyok a sef kabineta.

Olyan bájosan csicseregte el mondókáját, hogy önkéntelenül is keztem csókoltam neki; pedig csak később tudtam meg, hogy a mellékszobában ömagysága férje, a szimpatikus Vandekar bácsi tartózkodott, a Rádicspárt oszlopos tagja és a parlament képviselője.

Ugyanekkor nyílt az ajtó, az a bizonyos zöld tapétaajtó, amely a „belső” termekbe vezet és kilépett Kosutics mérnök, Rádics papa veje, aki féltve őrszi apósát az újságírók ostroma elől.

— Még magát sem fogadhatja az elnök ur — mondotta Kosutics — még a dalai lámát sem, senkit, mert a költségvetést tanulmányozza és reggeltől estig dolgozik, s csak épen annyi ideje van, hogy a püspökök deputációját fogadhatja, akik azonnal itt lesznek.

A püspökök deputációja

Még jóformán be sem végezte mondókáját, amikor beléptek Bauer Antal zagrebi érsek vezetésével teljes díszben, vörös cingulussal, arany kereszttel, és a pástorgyűrűvel a maribori, a ljubljani és a djakovói püspökök, egytől egyik a katolikus klérus legnépszerűbb egyháztjelei. A „preuzvišeni” (kegyelmes) urat keresték, hogy átnyujtsák a Szt. Jeromos intézetre vonatkozó memorandumot, amelyben a püspöki kar álláspontja van lejegyezve.

Kosutics mérnök azonnal bejelentette a látogatókat, akik időközben katonás sorrendben helyezkedtek el a kabinetfőnök szobájában. Vandekar Mici barátságosan üdvözölte a főpástorokat, de nem csókolt kezét egyiknek sem. Amikor később erre vonatkozólag megintertelláltam, így válaszolt:

— Ez ellenkezne édesapám elveivel.
Rádics István körülbelül husz percig megvárakoztatta a püspököket, s végre hosszú intervallum után felnyitotta Szezárn ajtaját. Teljes másfélóra hosszat tartózkodtak a miniszter szobájában, ahonnan időnként *szennvedélyes vitakozás* hangja hallatszott ki. Rádics nem nagyon bírhatta már hanggal, mert amikor a püspökök távozása után bepillantott a kabinetfőnök szobájába, már teljesen berekedve adta ki utasítását:

— Most már senkit sem fogadok.
És ezzel hermetikusan bezárkózott szobájába és folytatta a diktálást gépirókisasszonya masinájába.

„Iskljucseno”

Közben megszólalt a telefon. A „Politika” főszerkesztője sürgősen szeretett volna beszélni a miniszter ural.

— To je iskljucseno — mondotta a szép Vandekar Mici, a papa senkit sem fogadhat, két napig még nagyon el lesz foglalva, aztán megint szívesen rendelkezésükre áll. A főszerkesztő nem nagyon lehetett megelégedve a válasszal, mert a telefonból gyanus morgás és krakogás hallatszott s végül Mici nagysága erőlyes zárszóval végezte be a felesleges vitát:

— Sajnálom, de nem lehet! Punktum!
A „punktum”-nak tulajdonítom, hogy a „Politika” tegnapi számában a lap főszerkesztője mérges tendenciájú cikket irt Rádics miniszter uralól.

A nagytakarítás

Amikor Mici kabinetfőnök a legközelebbi napokra helyezte a kilátásba „bebocsátásomat”, elbucsztam és valakitől, aki ugyszolván mindent tud, igen érdekes részleteket tudtam meg Rádics legközelebbi „tisztogatási” terveire vonatkozólag. Az új miniszter a miniszterium valamennyi osztályvezetőjét felcseréli, legnagyobb részét felmenti és nyugdíjba küldi. Nagy változások lesznek a fogalmazási karban, vala-

Európában ezentul csak igazságos háboru lehet

mint a „srednja“ nasztavában is. A tisztviselők egy része az iskolákba kerül vissza.

Állásából távozik Katics Danió, a miniszter helyettese, valamint Vukasinovics Szréta, az „osznovna“ nasztava főnöke is. Senoa Brankó dr., a szépművészeti osztály főnöke azonban továbbra is a helyén marad. A miniszter helyettesévé Dr. Andrics Nikólat, a zagrebi nemzeti színház volt intendánsát fogják kinevezni, aki Rádics egyik legbizalmasabb hive.

A tisztviselők körében természetesen nagy a megrökönyödés. A főnökök és osztályvezetők azon az állásponton állnak, hogy csak akkor hagyják el a helyeiket, ha királyi ukázzal mentik fel őket, ahogyan királyi ukázzal ki is neveztek őket. Egyszerű miniszteri rendeletet nem akarnak és nem fognak respektálni. A király pedig még nem írta alá az eléje terjesztett ukázokat . . .

K. A.

Dollárokat gyűjtenek a fascisták

az amerikai adósságok kifizetésére.

Róma, november 24. Visszhangja lesz az egész országban annak a felszólításnak, hogy aki igazi fascistának érzi és vallja magát, tehetségéhez mérten dollárokból adakozzék Olaszország amerikai adósságainak törlesztéséhez, hogy közadakozásból kerüljön ki az első öt évi adósság részlet. A királyi család minden egyes tagja külön-külön 125 dollárt küldött az alapra. A fascista kormány tagjai pedig élükön Mussolinival egyenként egy dollárt. D'Annunzio sem maradt el a maga dolláradományával, azonban küldeményéhez levelet mellékel, amelyben ki-méletlenül szavakkal megbélyegezte Amerika kapzsiságát. Hírszerint olyan bántó hangú a levél, hogy a kormány nem engedí szövegét a lapokban közzétenni.

Sorozatos betörések Horgoson.

Ujabb, vakmerő rablás a község kellős közepén — Két hónap óta minden hétre esik egy-egy rablás — Egy jól szervezett betörőbanda garázdálkodása Horgoson.

Horgosi tudósítónk jelenti: Néhány napja annak, hogy a sombori alispán meglátogatta a sentai járást. Hisszük, hogy hivatalos látogatását siettetta az a szomorú közbiztonsági állapot, mely itt Horgoson, a határszélen tombol és amelyet állandóan felszinen tartanak a vajdasági lapok. A délszerbiai kacskágarázdálkodásokról nem olvashatunk annyit mint éppen ezen községről, melyben azelőtt béke honolt. Két hónap óta alig múlt el hét, hogy egy-két családot ki ne raboltak volna. Jól szervezett bandának kell itt működni, mert a rendőrség még gyanuba se foghatott senkit sem. Nyugodtan végzik az éjjeli garázdálkodásokat a fenevadak, holott szolgálatot tesznek a községben a katonai őrszemek, a komesszariatius fegyveresei és tetejébe még a rendőrség is.

Vasárnapra virradó éjjel is vakmerő rablás történt a község kellős közepén. A község-házától jó hajtásnyira a piactéren van özv. Herédi Jánosné mézárászéke. A piactér azon részén már szombaton emelgették a vasárnapi vásárra a sátrakat a környéktől idetóduló árusok. Jobbra-balra korcsmák zaja tartja ébren az utcát. Itt a legforgalmasabb helyen rabolták ki Herédinét. Elvittek tőle 30 ezer dinár készpénzt, ezüst és arany ékszereket és tetemes értékű aranypénzt.

A rendőrség munkája abszolút eredménytelennek bizonyult erélytelensége miatt. Az illetékes hatóság a közhajnak tenne eleget, ha kicserélné a horgosi rendőrséget.

GAZDASÁGI KÖNYVJEGYZÉKET

három dinár postabélyeg beküldése ellenében küld GARAMSZEGHY DEZSŐ könyvkereskedő, NOVIVRBAS.

London nov. 25. A felsőházban Lord Arnold kormányfőminiszter kijelentette, hogy ha valaki mérlegelni akarja, milyen mélyreható jelentősége van a locarnói szerződésnek az európai hangulat kialakulásában, úgy fel kell vetni azt a kérdést, vajon lehetséges lett volna-e néhány év előtt, hogy Németország, Olaszország, Franciaország, Belgium és Nagybritannia, mint egyenjogú felek üljenek le a tanácskozó asztalhoz. A közvéleménynek igaza van, ha a locarnói szerződéseket az európai hangulat-javulás szimbólumának és okának tartja és első lépésnek a nemzetközi barátság felé vezető uton. A locarnói szerződés egyáltalán nem jelenti a nemzetek szövetsége presztízsének csorbitását, hanem a valóságban rendkívül értékes támogatása a nemzetek szövetségének. Több helyről rosszálták, hogy a brit birodalom maga egészében nem vett részt a locarnói tanácskozásokon. Amikor ezt a kevéssé kielégítő helyzetet igazolja, azt a reményt táplálja, hogy e tekintetben a brit birodalom továbbfejlődése során olyan eszközöket fognak találni, amelyek ezen a helyzeten segítenek. Baldwin meg van győződve arról, hogy a dominiumok épp annyira a szívük szerint működtek volna együtt az anyaországgal, mint amilyen őszintén óhajtott az együttműködést a brit kormány. A földrajzi távolságok azonban ebben a tekintetben, a dolog természete szerint akadályokat emeltek. Először is meg van győződve arról, hogy a dominiumok területén mindenhol tisztában lesznek azzal, hogy a locarnói szerződés az anyaország hansúlyozott fáradozását tekint

abban a tekintetben, hogy a békét biztosítsa. Másodsor bizonyos abban, hogy a dominiumok felismerik, hogy abban az esetben ha a locarnói szerződések szellemének és betűinek teljesítése során Angliára rákényszeríték a háborút, a világ minden fegyveres ereje Angliamögött fog állni. Nemcsak a hazafiság és vérműködés fogja vezénél a dominiumokat az anyaország iránti rokonszenv terén, hanem annak a belátása is, hogy ez a háború olyan lenne, amelynek kimenetelén az anyaország és a brit birodalom pusztá léte állna a szó szoros értelmében kockán. A locarnói szerződés értelmében Nyugateurópában nem lehet többé olyan háború, amely ne volna egyszersmint igazolt háború.

Lord Haldane, Baldwinnak a dominiumokról mondott szavaihoz a következőket fűzte: A locarnói szerződéseknek még csupán az elején vagyunk. Németországnak nyilvánvalóan nagy nehézségeket kell leküzdenie. Németországnak a locarnói szerződés szellemében kell belépni a nemzetek szövetségébe. Nagy szerencsétlenség volna a világ számára, ha ez nem így történnék. A legnagyobb ellenszenvvel viseltetik a Németországra a versaillesi szerződésben rákényszerített bűnösség-elismeréssel szemben és azt reméli, hogy a dolgok új állása a versaillesi szerződés e szavait egyre inkább és inkább meg fogja fosztani jelentőségüktől. Grey szerint Németország már elismeri, hogy a locarnói szerződés máris megmutatta üdvös hatásait, és ha a locarnói szerződés szelleme tovább él, úgy az még több gyümölcsöt is fog hozni.

Halál helyett életfogytiglani fegyház

A budapesti tábla ítélete Lédererné ügyében

Budapest, nov. 25. Léderer Gusztávné ügyének tárgyalására ma a reggeli órákban erős rendőri készültség szállta meg a táblát. Szükség is volt erre a rendőri készültségre, mert már nyolc óra előtt gyülekezni kezdtek az emberek, hogy a tizenkétórai ítélethirdetésre helyet biztosítsanak maguknak.

Délben pont tizenkét órakor hirdette ki dr. Kállay Miklós kuriai bírő, táblai tanácselnök az ítéletet Lédererné ügyében, amely szerint a királyi ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és Léderernét bűnsegédi minőségben mondja ki bűnösnek, a vagyoni reklamáció tekintetében pedig lopás bűnével vádolja és ennek alapján öt életfogytiglani fegyházra valamint tíz évi hivatalvesztésre ítélté, a Léderer Sándorra vonatkozó részt pedig helybenhagyta.

Az ítélet indokolásában a királyi tábla megállapítja, hogy ilyen súlyos bűncselekmény mérlegelésénél figyelembe kellett venni az összes rendelkezésre álló bizonyítási anyagot és körülményeket. A tábla úgy találta, hogy a törvényszék azon ténymegállapítását, amely szerint Lédererné lett volna férje felbujtója, nem teheti magáévá. Lédererné felbujtói minőségére nézve, csak a tanuvallomások képeznek bizonyító anyagot. Maga Lédererné három vallomást tett. Az első vallomásában tagadta a felbujtást, a későbbi beismerő vallomása pedig olyan körülmények között jött létre, hogy Radocsay rendőrkapitány éjjel két óráig hallgatta ki és azután helyszíni szemlét tartott a Tölgyfa-utcai lakásban. Majd amikor ez sem vezetett eredményre, elvezette Léderernét férje kihallgatására, ahol az részletesen beismert mindent. Ilyen körülmények között vette újra elő Léderernét, akinek vallomása férje beismerő vallomásának hatása alatt születhetett meg. Miután ezt a vallomást következő vallomásaiban ugyancsak visszavonta, a tábla ezt sem vehette a felbujtói minőség bizonyítékának. Egyetlen körülmény, amelyel a táblának foglalkoznia kellett az a kijelentés, hog: Gyáva vagy, tedd meg. Ez annak a beszélgetésnek befejezése volt, amely Kodelka ismert szereimi ajánlata után Léderer Gusztáv gyilkossági szándékával volt kapcsolatban. Ezzel kapcsolatban megállapította a tábla, hogy ez a kijelentés még ujév előtt történt.

Miután pedig a házasságok január 2-án azt be-széltek meg, hogy gyöngyösrre utaznak és egyéb a jövőre vonatkozó körülményeket tárgyalnak, ez a felkiáltás olyan távol van a bűncselekmény elkövetésétől, hogy a bíróság nem tekint-heti olyan ténykörülménynek, amely bizonyítékul szolgálhat. Lédererné cselekménye csak a bűnsegéd vádját meríti ki. Elfogadja a tábla a törvényszék álláspontját és úgy találja, hogy Lédererné részére enyhítő körülményül csupán büntetlen előéletét tudja be. Súlyosbító körülmény a bűncselekmény halmozat és az aljas indok. Nem állapíthatja meg a tábla a rablás bűncselekményét, mert Kodelka önként adta a pénzt Léderernének, de a család tényálladéka azonban fennáll. A vádlott nő, aki a pénz megszerzésében eisorangú szerepet játszott, kétségtelenül tudott a gyilkosság tervéről. Varga főügyész az ítéletnek Léderer Sándorra vonatkozó részében megnyugszik, ellenben Léderer Gusztávné terhére semmisségi panaszt jelent be. Ugyancsak semmisségi panasszal él a védő is a bűnösség megállapítása és minősítése miatt.

Ezután az elnök megkérdezi Léderernét, hogy van-e valami megjegyezni valója. Lédererné pár pillanatig nem tud szólni, csak a válla vonaglik a sirástól, végre nagynehezen megszólalt: — Köszönöm, hogy a tábla levette rólam az elsőfokú bíróság ítéletének terhét.

Elnök: Csatlakozik védője felebbezéséhez?

— Csatlakozom — suttogja a választ, majd lehuil székébe és fuldokló zokogásban tör ki.

Az elnök ezután a tárgyalást berekesztette

APOLLO november 26-án

A legújabb „STAR“ film:

AZ UTCA GYERMEKE

(A MONTMARTRE GYERMEKE)

Francia filmdráma 7 felv. — Főszereplők: Feraudy, a Comedie Francaise tagja, Clollo, a legjobb francia gyermek-színész és August, a majom.

HIREK

Hova mentek?

(A kivándorlóknak.)

Hova mentek, minek?

Hazát kerestek, termőbb földet,
Mint amilyen itt van, ennél különbet?
Hi a szerencse, vonz a vágy,
S hajókötéllel a zsarnok remény
Rángat a ködlő távol peremén.
Dúsabb a föld, puhább az ág,
Melyen elalszik ott a vágy?

De hány remény, oh mennyi vágy
Szakadt inakkal ténjereg,
Hogy szánja a vak rengeteg,
A bú, komoly, évezredes.
S a tekintet elrévedez
Az ég ringó, kék köntösén.

És sirva jár a gondolat,
Bejárja ott a partokat
És hasztalan keres, kutat
Visszavezető új utat,
Nem lel sehol. A tenger ur
Tekintete a szívbe szur;
Gunyol panaszt, keserveket,
S a rajta lovagló szél felnevet,
Hogy becsapott mind titeket.

Hova mentek, minek?

Erdőt, vadakat irtani?
Tüzes sárkányokkal bírokra kelni?
Viperákkal margó mérget nevelni?
Ahol fejeteket lehajtanátok,
Gyilkos féreg pislog rátok.
Vasárnap ott nem kong a kis harang,
Ünnepi misére nem hi a hang.
S vasárnap délután
Ártatlanul, sután
Nem filkózik a banda,
S nem veri az asztalt kacagva.
Ott nincs kis házika,
S eresz alatt fecske,
Fehér, kövér kalács, se
Fehér, friss, kis cipő.

Minek mentek, hova?

A sors oly mostoha
Itt, hogy koldusbot és tarisznya
Vágyatokat nem rántja vissza?
A messzeség, a végtelen,
Változtatni az életen;
A szabad érzés, gondolat
Csábító karja hívogat?
Ha szabadságvágy lobog bennetek,
S az huz el innen, akkor menjetek!

Temerin, 1925

Kováts Antal

1925. November 26. Csütörtök

Római katolikus: *Konrád*. Protestáns: *Konrád*. Gör.-keleti: *Ar. szt. János*. A nap kel reggel 7 óra 19 perckor, nyugszik 4 óra 14 perckor. A hold kel 14 óra 45 perckor, nyugszik 2 óra 30 perckor. Nemzeti Színház: A hollandi menyecske. — Apolló mozi: Az ucca gyermeke.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorologiai állomás jelentése). Országunkban mérsékelt téli lesz az időjárás. A szelek gyengék lesznek, legnagyobb részben ködös és felhős, csapadék nélkül. A hőmérséklet alacsony marad, de az éjjeli fagyok nem lesznek erősebbek két foknál. A tengerparton északi szelek lesznek, leginkább derült, de hűvös időjárás mellett.

— Adomány a nyugdíjasok részére.

Az állami nyugdíjasok segélyezésére a következők adakoztak: Horváth István 50. Dinár. Hemler 20 Dinár. Szabó Margit 20 Dinár. Gross és Lázics 40 Dinár. Dietrich 20 Dinár. Ertl Bálint 40 Dinár. Burmann 20 D. Abrahám

János 20 D. Roth Manó 20 Dinár Szidl B. 20 Dinár. Daniel Burghardt 40 Dinár. Jovan Culum 40 Dinár. Müller Rezső 20 Dinár. Sava Nisevics 20 Dinár. Jován Fausch 20 Dinár. Klein 20 Dinár. N. N. 5. Dinár Bröder és Fenyő 25 Dinár. Laix 10 Dinár. Miksa Fischer 20 Dinár. Nikola Jakovre 20 Dinár. Ignác Fuchs 20 Dinár. Truppel Béla 50 Dinár N. N. 5 Dinár. N. N. 5 Dinár. Locker 10 Dinár N. N. 20 Dinár. Klein és Freygang 40 Dinár. Grossinger Palika 20 Dinár. Schwarz Vilmos 20 Dinár.

— **Turista összejövétel az irigi Vénacón.** A novisadi „Fruskagora” turistaegyesület irigi kirendeltségével és a beogradi turistaegyesülettel közös turistaösszejövetelt rendez november 29-én az irigi Vénacón. A kirándulás résztvevői már szombaton délután 3 óra 5 perckor indulnak a kamenicai hajóval Kamenicára és onnan gyalog a Vénacra, ahol Markovics dr. egészségügyi inspektor előzenyessége folytán az állami gyermek üdültelepen nyerneik éjjeli szállást. A kiránduláson résztvenni óhajtok jelentkezzenek legkésőbb szombat délelőtt 10 óráig a „Putnik” novisadi irodájában.

— **A kath. olvasó- és gazdakör** kitünő gárdája december 6-án a saját helyiségében le fog adni egy 3 felvonásos színművet.

— **Nemes táncintézetében** csütörtök este 8—11-ig össztánc rendez belépti díjjal.

— **A novisadi Aeroklub szilveszterestélye.** A novisadi Aeroklub december 31-én táncal egybekötött szilveszterestélyt rendez a „Kraljica Marija” szálloda összes termeiben. Az estély, amelyen novisadi és beogradi színművészek is résztvesznek, a szezon egyik legnagyobb és legnépszerűbb multságának ígérkezik.

— **Felmentették Ofutak segédjegyzőjét.** Nedeljkovics Koszta ofutaki segédjegyzőt az aispán felmentette állásától s helyébe Suvakov Szlavkót nevezte ki. Felmentették ugyanekkor Zsivics Pál ofutaki segédjegyzőt is, akinek helyére Jovánovics Jován került Pirosról. Rumenkára Vuics Szávát neveztek ki segédjegyzőnek.

— **Pusztító zivatar Olaszországban.** Rómából jelentik: Délolaszországban tegnap pusztító égháboru dühöngött. Brindisinél a vasúti összeköttetés megszakadt, Palermónál a vasúti sín hatszáz méter hosszúságban elrekedt.

— **Az eltűnt millió.** Rómából jelentik: Egy 950,000 líra értékű bankjegycsomag, melyet a palermói Banka D' Italia turini fiókjának küldött, a Journale D' Italia közlése szerint megérkezett Turinba, de bankjegyek helyett csak száraz kenyér volt benne.

— **Kérjen tehát mindenhol csakis „Winga” Bonbon!!!**

— **Elsőrendű tűzifák,** legjobb porosz szalon köszén és gázkosz házhoz szállítva, legolcsóbban kapható Schwarz Testvéreknél Novisad, Haltér 11. sz. 1—0 2018.

— **Minden 2-ik sorsjegy nyer!!!** az állami osztályosjegyek 11-ik játékában. A 10-ik játékban vevőink számos kisebb nagyobb összeget nyertek. A sorsjegyek az 1-ső osztályra már kaphatók és kérjük t. vevőinket tekintettel, a kedvező nyerési lehetőségekkel járó érdeklődésre minél előbb vegyék meg sorsjegyüket. Vojv. Trg. Ag., Kralja Petra 29. Telefon: 582 2372-1-0

— **Elfogták a vasárnap éjjeli késelőt.** Vasárnapra virradó éjjel az Alkotmány utcán hasbaszurttak Vorlicsek Györgyöt. Három napi nyomozás után Gajin Koszta elfogta a tettest Szilvka Ferenc 19 éves novisadi napszamos személyében. Szilvka a rendőrségen azt vallotta, hogy az Alkotmány uccai Fehér féle vendéglőből jött nagyobb társasággal, amikor Vorlicsek György egy másik egyénel rátámadtak és elvették botját, ő erre elszaladt. Valamivel később a Primorska és Német ucca sarkán Vorlicsek György és Berg János megtámadták, ő el akart szaladni, de Vorlicsek visszatartotta és mindketten rátámadtak, Berg bottal sujtott feléje, mire ő kést rántott és Vorlicsekbe szurt. A szurás után elszaladt és csak akkor vette észre, hogy véres a keze. A rendőrség letartóztatta és átadja az ügyészségnek.

„Republicana” — az új bécsi tánc

Mostandban zajlottak le mindenütt a Johann Strauss, a valcerkirály centenáriumának ünnepei, melyekből a zenekirály hazája, Bécs is kivette a maga részét.

Hainisch, az osztrák köztársaság népszerű elnöke, az ünnepek alkalmával határos beszédet mondott és ugyszólván megbotránkozásának adott kifejezést afölött, hogy Strauss szülővárosában a bécsi valcer helyeit és általában Ausztriában a valcer országában a legértelmesebb exotikus és zenei szempontból nagyon alsőrendű táncnemeket kultiválják a klasszikus valcer helyett. Amint Bécsből jelentik, a bécsi táncandrok szindikátusa legutóbbi ülésén foglalkozott Hainischnak ezzel a félre nem érthető megjegyzésével és a jövő táncszéznra egy háromnegyed ütemes valcer-féle tánc kredlását határozta el, melyet „Republicana”-nak kereszteltek. A táncot már tanítják is és benfentesek szerint a bécsi farsangon ez idén már csak a „republikánus valcer” fogják táncolni. Hogy a republikánus keringő mennyiben különbözik a császárságidőbeli elődjétől, azt pontosan nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a bécsi szalónokban mindenütt kedvesen fogadták.

*

— **Benicky halálhírét keltik Budapest.** Budapestről jelentik: A déli órákban az egész városban az a hír terjedt el, hogy Beniczky Ödön az éjszaka meghalt a Markó utcai fogházban. Illetékes helyről szerzett információk alapján megállapítást nyert, hogy a híresztelésekből egy árva szó sem igaz. Minthogy ez a hír, ha nem is ilyen formában nem először terjedt el a városban, az ügyészségén lázasan kutatják, hogy kinek áll érdekében az ilyen híresztelés terjesztése. A királyi ügyészségen nyomozás indul meg a hír terjesztői ellen.

— **„Winga” a világ legjobb Csokoládé crem Bonbonja!**

— **Merényletet terveztek a román trónörökös ellen.** Bukarestből jelentik: Károly trónörökös az aradmegyei Kisjenő melletti erdőségekben nagy kísérettel vadászaton vett részt. A vadászat befejezése után visszatérése alkalmával a pályáról észrevette, hogy a vonat előtt a sinek egy kis darabon fel vannak szakitva. A vonatot sikerült idejében megállítani. A trónörökös vonata több órát volt kénytelen a nyílt pályán vesztegelni úgy, hogy csak több órák késéssel érkezett meg Bukarestbe.

(x) **Erdélyi, bosniai és sloven deszkák** első osztályu minőségben, Lišić ujfatelepen a kanálison tul, a most ujból 10^{0/0}-tól 20^{0/0}-ig leszállított árban kapható. Telefon 306. 2266

— **Tudja-e mi a törv. védett Winga Bonbon?**

— **Panaszkodnak a hentesek.** A novisadi hentesek és mészárosok egyesülete szerdán este gyűlést tartott, amelyen panaszokról tárgyaltak. Először a piaci árusok kérdéséről tettek szót. A háboru előtt a piaci árusok csak disznóhust árusítottak, ma azonban már minden húst árusítanak. A Kralja Alexandra, Futaki, Temerini utcán és a Haltéren körülbelül 30 utcai árus van, akik naponként mindössze 5 dinár helypénzt fizetnek míg az üzlettulajdonosok 1500—2000 dináros házbérekét fizetnek. Semilyen iparágat nem sujtának úgy adóval mint a henteseket és mészárosokat az üzlettulajdonosok meg is fizetik adóikat, a piaci árusok azonban nem, mert sokan közülök 1—1 fél év után már beszüntetik üzletüket. Egészségi szempontból is káros a piacon való nyílt árusítás és ezért az egyesület azt javasolja a rendőrségnek, hogy vegyesbizottság vizsgálja felül a piaci elárúsító helyeket. Követelik ezenkívül a hentesek a házivágások megszüntetését, mert azok a magánosok, akik iparigazolvány nélkül vágnak, adót nem fizetnek és így sokkal olcsóbban árusítják a húst.

— **Amikor a detektívek lopnak.** Kolozsvárról jelentik: A törvényszék ma kezdte meg két kolozsvári detektív bűnügyének tárgyalását, akik a mult tavasszal elfogták Tompa János tolvajt. Tompa a nagyváradi Korniss cég egyik tagjától kilencszázhuszezer lejt lopott el. A detektívek azonban a pénzt elvették tőle, őt

magát futni engedték, a pénzt pedig szétszították maguk között. A tárgyalás során Pop Leontin és Chifor rendőrtisztviselők között éles szóváltás támadt. Chifor azt állította, hogy a kolozsvári rendőrség tagjai között osztották szét a lopott pénzt, mire Pop izgatottan így válaszolt: Hogy mondhatod, hogy én kaptam a pénzből, amikor ti bezártátok az ajtókat és engem kizártatok az osztzkodásból. A tárgyalás valószínűleg pár napot fog igénybevenni, mert mintegy kilencven tanut idéztek be.

— **Botrányba fulladt egy ripacstársulat előadása.** Nagyváradról jelentik: A néhez viszonyokkal küzdő magyar színészetet súlyos csapás érte azzal, hogy a színháznak anyagilag legtöbbet jelentő napokat a szombatot és vasárnapot egy Protopopescu nevű ó királyságbeli ripacs és négy társából álló teljesen nivótlan társulat részére kisajátították. Mig Gróf László színigazgató nagy anyagi áldozattal a vidék egyik legjobb magyar szintársulatot tartja fenn, Protopopescuék már az első előadásán kiderült, hogy közönséges ripacs társulat úgy, hogy a második előadásán már alig jelent meg közönség. A színházi botrány folytatódott azzal, hogy Protopopescu a második előadásán egy rémdráma után ráadás is akart adni a gyér közönségnek. A ráadás azonban állott, hogy Protopopescu feltörte a színház lezárt zongoráját és kuplékat kezdett énekelni. Ezzel aztán végleg elriasztotta a közönséget és látva a végzetes sikertelenséget, a társaság a következő vasárnap este hirdett előadásra amennyi jegyet még el tudott adni eladta, az előadás előtt azonban a „művész-társaság” egyszerűen kerekelt oldott Nagyváradról, a jegyárak visszatérítése nélkül.

— **A DFC győzelme Suboticán.** Suboticáról jelentik: A Deutscher Fussballklub prágai együttese tegnap délután a subotici SAND-dal mérkőzött. A vendégcsapat mindvégig imponáló fölénytel játszott és 5:0 arányban győzött ellenfelén. A mérkőzést rekordközönség nézte végig.

A külföld humora

Az orvos: Tudja meg uram, hogy három hétig csak forraltborral és whiskivel tartottuk önben az életet.

Beteg (az amerikai szeszitalom korában): Szent Isten! és én ezalatt eszméletlenül feküdtem!

Schwarctól információt kérnek Fehérről. Erre ő így válaszol:

— Semmi rosszat nem tudok róla. Azt tudom, hogy becsukva nem volt, de hogy miért, azt nem tudom.

— De fiam, — mondja a feleség — nem járhatok ilyen cipőben, hiszen egészen kint van a lábam belőle...

— Nem tesz semmit, — nyugtatja meg a férj — neked gyönyörű lábad van.

Egészséges gyomornak is haszná!

igmándi

keserűviz. Kitűnő étvágyat, nagyszerű közérzetet és munkakedvet jelent.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátraékban levő előfizetőinket és viszontelárusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk megszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

SPORT

Vasárnap Novisad kombinált Másodosztály válogatott

A december 1-én lejátszásra kerülő Beograd—Novisad válogatott mérkőzés miatt, a válogatásra kizemelt játékosok vasárnap nem játszhatnak. A kerület erre a napra a másodosztály válogatott csapatát állítja ki Novisad kombinált csapata ellen. Beocsin, Petrovaradin Indijja nagyszerű játékosanyaggal rendelkeznek úgy, hogy a novisadiaknak ugyancsak meg kell dolgozniuk, ha győzni akarnak. A legnagyobb meglepetést Petrovaradin tartogatja, mert az ott katonáskodó futballisták között néhány kitűnő játékos akad. A másodosztályú válogatottak nagy része éppen ezért Petrovaradinból kerül ki, míg Beocsinból a Novisadon is előnyösen ismert Bayer hátvéd, Dvorzsák és Mányoky játszanak a csapatban. Indijjáról eljön Dudás, aki kitűnő formában van és Vik I., akit bármelyik novisadi jobbszélő méltó vetélytársának tartanak.

A novisadi csapatot a rendelkezésre álló legjobb anyagból állítják össze, sőt játszani fog néhány játékos a Beograd elleni válogatottból is, olyanok, akiknek jelenlegi formájuk még megfigyelésre szorul.

Bombacsapattal jön Beograd

A beogradi alszövetség válogató bizottsága kijelölte azokat a játékosokat, akik Beogradot Novisadon képviselik. A játékosok névsorán végigtekintve megállapíthatjuk, hogy ilyen erős felkészültséggel még egyetlen egyszer sem indult el Beograd ellenünk.

A kizemelt játékosok névsora: Szekulics, Petkovics, Luburics, Iovanovics, Csulics, Petrovics, Todorics, Nikolics, Arsenijevics (Jugoszlavia), Marics, Gyorgyevics, Rodica, Gligorijevics, Marjanovics, Mitrovics (BSK).

Ez a tizenöt játékos, ha teljes formáját kijátsza, nemcsak Beograd, hanem egész Jugoszlavia válogatott csapatát méltóan reprezentálhatná, mint ahogy már több ízben szerepelt is ilyen minőségben.

Ilyen erős ellenfele Novisad válogatott csapatának eddig még nem volt, reméljük, hogy a nagy feladat nagy teljesítményre ösztökéli a novisadi tizenegyet.

A Radnicski intézője felkéri az összes játékosokat, hogy a péntek este 7 órakor kezdődő szakosztályi ülésen kivétel nélkül mindannyian jelenjenek meg.

A NAK vasárnap tartja XV. évi közgyűlését a Maros vendéglőben. Tárgyszorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Alapszabályok módosítása. 5. Régi tisztikar és választmány felmentése és az új tisztikar és választmány megválasztása. 6. Indítványok. Indítványok irásában 1925 november 28-án déli 12 óráig a főtitkárhoz benyújtandók. Később érkezett indítványok az alapszabályok 22. §-a értelmében nem vétetnek be a tárgyszorozatba. Szavazati joguk az alapszabály 21. §-a értelmében csak azon egyesületi tagoknak van, akik nincsenek tagdíjhátralékban.

Nemes táncintézetében csütörtök este 8—11-ig ösztánc rendez belépti díjjal.

Hirdessen a Délbácskában

TÖRVÉNYSZÉK

§. A Vinkovics—Gruics ügy. A novisadi törvényszék tegnap kezdte tárgyalni a Vinkovics—Gruics ügyet. 1923. október 29-án a Masarik utcában a Vinkovics fivérek és Gruics fivérek között egy lakásüggyből kifolyólag verekedés támadt, amelynek során Vinkovics József lábát törte, Vinkovics István revolverlövésből sebesült meg, Gruics Lázár pedig szintén megsebesült. A bíróság tegnap a vádlottakat és 10 tanut hallgatott ki, ma pedig még újabb két tanut és az orvosszakértőket fogja kihallgatni.

§. Tárgyalások a feljebbviteli bíróságon. A novisadi törvényszék 1924. december 13-án királysértésért, három évi fogházra ítélte Mészáros István rumai kovácsot, a feljebbviteli bíróság tegnap a sajtótörvény 53. §. alapján másfél évre szállította le Mészáros büntetését és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. Mészáros védelmét dr. Micsatek Lajos ügyvéd látta el. — Baló Etelt a novisadi törvényszék lopás miatt két évi börtönre ítélte, a tábla tegnap hat hónapra szállította le büntetését és mivel azt kitöltötte, azonnal szabadlábra is helyezte.

„Kétszáz évig élhet az, aki nem eszik húst”

Az ultravegetarianizmus, vagy bicsérdyzmus — Ki az a Bicsérdy? — Erdélyben ma már százezrekre rug a bicsérdysták száma — A legolcsóbb életmód: kizárólag nyers almán táplálkozni

Az ugynevezett tejjel-mézzel folyó Bácska közönségét kétségtelenül érdekelné fogja az az egyszerű életmód, amelynek a mi izlésünkkel mindenben homlokegyenest ellenkező törvényeit egy Bicsérdy nevű „apostól” már évek óta óriási sikerrel prédikálja Erdélyben.

Adótsziből apostol

Bicsérdy ur, az erdélyi vegetarianizmus apostola Fogarason lakik, ahol apja rajztanár volt. Bicsérdy még két évvel ezelőtt állami adótszib volt, amikor 25. évi buvárkodás eredményeképpen „váratlanul” egy vaskos kötettel lépett a nyilvánosság elé. A könyvben rengeteg tudományos érv felhasználásával hadat üzent a husevéseknek, valamint az összes narkotikus szereknek, elsősorban az alkoholnak és a nikotinnak.

Együnk almát!

Bicsérdy vaskos kötetében, — amely egyébként rövid idő alatt páratlan népszerűsége tett szert — azt igyekszik bizonyítani, hogy a szervezet minden betegségének a hús élvezése az okozója. A hussal szemben a növényi eledelkizárólagos élvezését ajánlja, s a gyümölcsök között elsősorban az almát, amely úgy nyers, mint főtt és sült állapotban a legnagyobb tápértékkel bír.

Hogyan kezdődik egy, ugy- nevezett gyógykura?

Bicsérdy „mester” tanításai szerint minden betegség gyógyítható abban az esetben ha a beteg abbahagyja a husevést. Még hozzá nem is fokozatosan, hanem egyszerre, minden átmenet nélkül. A beteg négy, öt napig, vagy még tovább, (addig, ameddig bírja) egyáltalán semmitsem eszik, s a hatodik napon elfogyaszt egy fél almát nyersen. Bicsérdy elmélete szerint metódusa következtében az egész szervezet kicserélődik és ilyen életmód mellett teljesen immunis marad minden betegséggel szemben...

November 27-28-29.

Claude Farrère legújabb műve:

November 27-28-29.

VIRRASZTANAK A FEGYVEREK

(Veille d'Armes)

Mit mond Bicsérdy?

Az elmúlt napokban egy Fogarason járt újságírónak ezeket mondotta:

— Az orvosi tudomány a sötétben tapogatózik és tehetetlen a betegségekkel szemben. Én azonban megreformáltam az orvosi tudományt, aztán az összes, többi tudományokat is. A teljes boldogsághoz és tökéletességhez az az út vezet, amelyet én jelöltem meg. *Az életet meghosszabbítom kétszáz évre, ha kell, még többre is.* Az én életmódom mellett ártalmas anyagok nem deponálódnak a szervezetben. Minden izmom acél. A súlyemelésben világrekordot értem el, s ebben amíg élek, nem fog felülmulni senki. Izmaimat, erőmet odafejlesztem, ahova akarom...

Bicsérdy követői

Ma már tízezrekre tehetők. Vannak köztük egyszerű emberek, hivatalnokok intellektuelek. Orvosok is. Erdély egyik legtehetségesebb és legnépszerűbb költője, Bartalis szintén felesküdt bicsérdista. Követői hetven százezren vannak mégis magyarok. Ugylátszik az ő számukra jut a legkevesebb pecsenye Erdélyben... (cs)

Szerkesztői üzenet

K. A. Apatin. Köszönjük figyelmességét és a K. A. urnak szóló üdvözlését. A rejtvény kifogástalan, ellenben közlését nem tartjuk opportunusnak, mert tulságosan reklám ízű, mi pedig, a sajtó munkásai legfeljebb másnak, nem pedig saját magunknak csinálunk reklámot. Szívesen látjuk további közreműködését és kérjük adjon alkalmat nemcsak kitűnő rejtvénye, hanem az ismeretlenség homályába burkolódzó nevének a megfajtására is.

A dinár árfolyamai

Bécs	1257.—	Prága	59.98
Budapest	1266.—	Berlin	—

Nov. 25	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.20	—	—	177.25
Zürich	—	1089.—	1089.50	1927.50
Newyork	519.25	56.375	56.40	—
London	25.142	273.70	273.70	484.75
Páris	19.45	211.—	—	375.—
Milano	21.—	228.50	229.—	404.50
Prága	15.40	167.49	167.425	296.25
Berlin	—	1346.—	1344.75	2380.—
Budapest	72.80	792.—	794.—	14.—
Brüsszel	23.55	256.—	—	453.—
Bécs	—	795.50	795.75	14.1/8
Bukarest	2.375	25.50	—	45.75
Amsterdam	—	2268.—	—	4020.—
Szofija	—	—	—	—
Krisztánia	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 november 25, 5 óra

Bécs	796.—	Prága	167.45
Páris	213.—	Zürich	1089.—
Milano	228.50	London	273.75
Newyork	56.40	Budapest	—

Irányzat: mind áru, csendes

Zagrebi tőzsde

1925 november 25, 5 óra

Bécs	796.—	Prága	167.45
Páris	—	Zürich	1089.—
Milano	228.75	London	273.75
Newyork	56.42	Budapest	—

Irányzat: mind áru, csendes

Chicago terménytőzsde

1925 november 25, 10 óra

Buza		Tengeri	
December	161.50	December	73.1/8
május 1926	159.50	május 1926	79.1/8
Julius	144.25	Julius	80.50

Irányzat: buza, tengeri szilárd

(AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 november 25. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d.k. kereslet	250.—	—
—	kötés 250.—	850 mm
bánáti 77, 2 ^o /o, Duna	kötés 270.—	2000 mm
bánáti Usancen, sentai paritás	252.50	—
szerémi 76-77, 2 ^o /o,	kötés 250.—	300 mm

Árpa

bácskai 62, d.k.	kötés 140.—	150 mm
bácskai 62, d.k. ljubljana paritás	—	—
—	kötés 165.—	100 mm

Tengeri

bácskai duplikát kassza	kötés 155.—	100 mm
bácskai II, d.k.	kötés 122.50,	1200 mm
bácskai III-IV, csatorna	100 ^o /o, kassza	—
—	kötés 114.—	250 mm
bánáti III-IV, Becskerek, Begej	kötés 140.—	4000 mm

szerémi új, kval. garant. d.k. kötés 105-110.—, 900 mm

szerémi II, 100°/o, kassza kötés 110.—, 500 mm

Buzaliszt

bácskai nullás komb. d.k. kötés 400.—, 350 mm

Irányzat: szilárd

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

A DUNA VIZÁLLÁSA

November 12-én reggel	—	—	241
November 13-án	—	—	200
November 14-én	—	—	282
November 15-én	—	—	320
November 16-án	—	—	343
November 17-én	—	—	366
November 18-án	—	—	386
November 19-én	—	—	404
November 20-án	—	—	420
November 21-én	—	—	432
November 22-én	—	—	439
November 23-án	—	—	439
November 24-én	—	—	433
November 25-én	—	—	422

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DELBÁCSKA” lapkiadóvállalat

APRÓ HIRDETÉSEK

IDOMITÁSRA, gyógykezelésre, pensiora elvállalok **FAJKUTYÁKAT**, továbbá szakszerű oktatására és ápolására. A bánásmódot a legmesszebb menő felelősséget vállalok. Cim: Novisad, Daranyi-telep I. csop. 77.
2365-1-3

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izléseken készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Zeljznicna ul. 30. szám. Telefon 488.

EGY BUTOROZOTT SZOBA 1-2 uriember részére azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóban.

HIRDETÉSEK

Beck István úgy a maga, valamint gyermekei és az egész rokonság nevében mély fájdalommal jelenti, hogy a felejtethetlen férj, apa, fiu, vő, testvér, sógor és rokon

BECK ISTVÁN
képesített kőművesmester

életének 36., boldog házasságának 13. évében, hosszu és kinos szenvedés után folyó évi november hó 24-én délután 6 órakor vissza adta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 26-án (csütörtök) délután fél 4 órakor fogjuk az Epres ucca 17. sz. gyászházban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszentelni és onnan a helybeli róm. kath. temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szent-mise áldozatot folyó hó 27-én (péntek) reggel fél 8 órakor a Szent Rókus kápolnában mutatjuk be a Mindenhatónak.

Áldás és béke hamvaira!

Novisad, 1923. évi november hó 24-én

A gyászoló család

Győződjék meg mindenki, hogy a ljubljana hazai gyártmányu

CIPŐ jó, tartós és olcsó!

Ljubljansko Stovarište obuće
Filijala Novi Sad,
Vilsonov trg 2.

Dijtalanul közvetítünk Önnek

tisztviselőt, segédet, soffórt,

vagy bármilyen alkalmazottat „Jugokommercia” állasközvetítő, Parnogmlina ul. 10.

Egy elsőrendű és nagy biztosító társaság novisadi székhellyel keres

két hivatalnokot,

lehetőleg e szakmában jártast Kereskedelmi iskolai képzettség feltétel. A szerb, német és magyar nyelv szóban és írásban való bírása szintén. Fizetés a képességhez képest megállapodás szerint Ugyancsak kerestetik

két üzletszerző

fizetés és a legmagasabb provisió mellett Előnyben részesülnek azok, kik már ebben a szakmában működtek, megfelelő referenciákkal. Bizonyítvány másolatok megkívántatnak. A pályázóknak utazásra is alkalmasnak kell lenniük. Ajánlatok „Jövő” jelige alatt „Schmolka” hirdetőirodájába Novisad, Futoski put 2. sz. kéretnek 2370-2x

Elsőrendű

komlórudakat
szállít prompt

Mirko Steiner i Sinovi
Novisad

Veliki Liman. Telefon 360.
2294-1-2

Az új Moravetz Album a legszebb ajándék.

Az idei Karácsonyra a Moravetz Album harmadik kötete jelenik meg. 18 egész új dal, tánc és magyar nótá sláger, azonkívül Bartók: Este a székelyeknél, Puccini: Toska, Liszt: Rhapsodia, Rubinstein: Azra stb. stb. összesen 35 mű, melyek egyenkint véve 1250 leibe kerülnének, van az új Moravetz Albumban felvéve. Ezen új albumnak nem szabad hiányozni egyetlen művelt család zongorájáról sem, ára 70 Dinár. Az első kötet hegedű kiadása (klarinéton és mandolinon is játszható) 48 Dinár, cimbalomra 48 Dinár. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a **Moravetz zeneműkiadónál, Timisoarán**
2047-1-6

NAGYFEJEŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás. Legújabb függöny, stor s fehéremű minták

Hölgyek figyelmébe!

A mai naptól kezdve a legújabb divatlap szerint

női kalapokat

készít és alakít jutányos áron

Szkicsák Antalné és Bogoszlavska

Nemačka (Bem) ul. 9. Novisad.
2364-1-3

Nagyobb gyakorlattal bíró nős, középkorú

molnár

bármikori belépésre **állást keres.** Cim:
Varga Sándor molnár, Žabalj.

Autogarage és autojavítóműhely

elvállal generalis autojavításokat és autoheggesztéseket garancia mellett, továbbá készít motorfejeket és tüzszekevényeket, valamint elvállal minden e szakmába vágó munkát a legkulsabb árak mellett.

J. PEŠENJANSKI, NOVI SAD,
Madjarska ul. 53. 2366-1-3

Vulkanizáló, önálló, aki az autogummik vulkanizálásában önállóan dolgozik, felvétetik

Protić-cégnél, Novisad
Kralja Alexandra 7.

Ugyanitt az összes autogummik vulkanizálása modern vulkanizáló készülékkel, legmodernebb autójavító műhelyben elvégeztetik.

Kuláns árak! Pontos kiszolgálás!

2 szoba-konyha, előszoba

éléskamra és mellékhelyiségekből álló üres lakás új házban azonnali kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál: **Ivan Krnčević,** Novisad, Cara Dušana ul. 58.

Egy idősebb nős **vaskereskedő-segéd** üzletvezetői, raktárnoki vagy hasonló **állást keres.** Levélbeli megkereséseket **Abrahám** könyvkereskedés továbbítja. 2362-1-2

Felveszünk fiatal, tanult, szerb, magyar és német nyelvet beszélő

vaskereskedő-segédet,

lehetőleg azonnali belépésre. — **Novisadi csavar és vasárugyár r. t.** (A volt Brüll-féle kendergyár helyén.) 2369-1

Egyetlen, legtökéletesebb soffőriskola

a **Pesenjanski-féle,** Novi Sad, Madjarska 53. Praktikus és teoretikus előadások különféle típusu automobilokkal. Beiratkozás minden nap. 2108-1-12

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz **Trg Oslobođenja 3.**

818-0

Gyárosok, kereskedők, ügynökségek figyelmébe!

Utlevél láttamoztatást és beszerzést az összes követségeknél elvállal. Napi futárszolgálat. Elvállal a legolcsóbban levelek és csomagok átadását és átvételét, valamint bármely megbízást **Beogradban.** — Ut felvilágosítással, valamint beutazási, tartózkodási engedélyek ügyében díjmentesen ad felvilágosítást. — Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan elintézt.

Vojvodjanska Trgovačka Agencija, Novi Sad, Kralja Petra ul. 29.
Telefon: 582.

Kereskedők és iparosok figyelmébe!

Az Elite butorgyár bérbe adja az összes helyiségeit, melyek rendkívül alkalmasak raktárnak vagy műhelynek. — Szükség esetén kisebb helyiségekre is elválasztható.

Bővebbet: ELITE butorgyár Novisad, Kis Liman.

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman őrölt kőso, vagononként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad
Futočki put 66. Telefon interurban 534.

Ha kiadó lakása van,

jelentse be nálunk és mi díjmentesen azonnal kiadjuk, Parnogmlina ulica 10. (Az udvarban.)

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint. Festés minden színben. **Új női és férfi kalapok**

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Halló! Szücs Ferencz vendéglős

(Kralj Matija ul. 16.) f. ho 28-án átveszi a

Trombita-vendéglőt.

Naponta friss villásreggeli, friss sör és kitűnő borok. Barátaim és ismerőseim szíves támogatását kérem. 2371-1-3

50-100 dinár jutalékot fizetünk

Önök, ha 1 és 2 szoba-konyhás kiadó lakáscimeket közöl velünk — Parnogmlina ulica 10.

különleges bélyegzőkészít és

Kr. Aleks. ul. 7. **NOVISAD** Marković(Winkle)Pal. Vojvodina legrégibb szaküzlete.

A legjobb és legtartósabb bélyegzők készítése. SZAKMABELI CIKKEK ÁLLANDÓ RAKTÁRA.

Ujdonság! „Favorit” ajtóablák Ujdonság! rendelése félóra alatt elkészíttetnek.

Urak figyelmébe!

Őszi ruha szükségletének beszerzése ne okozzon Önnek gondot, mert minden rendelkezését olcsón és pontosan, divatlap szerint a legkényesebb igényeket is kielégítően készít

Fehér Pál angol uriszabó,

Kralja Petra ul. 30. I. emelet, jobbra. Kérem meggyőződni és szíves pártfogását!

FEHÉR ISTVÁN

urí és női divat cipész

Novisad, Kralja Petra 30. sz. I. emelet

Készít mérték után a legújabb divatlap szerint férfi varrott, szegelt és női galanterie cipőket elsőrangú kivitelben, jutányos áron. — Javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — Elsőosztályu munkásokat állandó munkára, 2 tanoncot kosztal vagy fizetéssel felveszek.

KOSTA J. ZARIĆ

KIR. UDVARI ÉKSZERÉSZ

BEOGRAD

Kolarčeva 6.

Ajánlja saját műhelyében készült ékszertárgyait.

Az **ETERNA** és **TISSOT** svájci óragyárak képvis.

Kérjen ingyen árjegyzéket!

Vidékre utánvétellel szállítunk

